

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить що тиждзя.
в Ванніперу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
Редактор і адміністратор Ів. Навізівський.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD"

(THE WORKING PEOPLE).
THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Бельгійські робітники побідили!

Коли в Бельгії приготовлювано ся до генерального страйку, ціла буржуазна преса як скажена ревала, що сей страйк буде програний. Та не так сталося як думалося та писалося в панських газетах. Помимо сего, що страйк тривав всего заледви десять днів, ціла держава відчула його і була примушена підприняти відповідні кроки аби найкраще покінчити з сими „бунтівниками“.

Хотій пануюча партія Бельгії, се є консервативно-клерикальна приготувала на страйк кулі і багнети, то страйкарі в відповідь як на злість приготували пропаганду, науку та товариські забави. Се є найкрасшій доказ, що робітник в борбі з капіталізмом та клерикалізмом не потребує вживати средств, які капіталізм називає „некультурними“, а потрафить боротись о належний йому права поважно, спокійно, а пляново. Така борба показує дійсно ту неублагаву холодно-кровність і тактичність пролетаріату. Як товариш Вандервельде, провідник і агітатор соціалістичної партії в Бельгії заявив, що о перерві страйку може децидувати тільки спеціально скликаний конгрес робітничих делегатів, — так і стало ся.

Смішно воно виглядає, коли еще в передпоследних днях укінчення страйку, клерикальне правительство трубіло на цілий рот, що за ніяку ціну не уступить страйкарям, а тут в два дні опісля ситуація зміняєсь в грунті, бо правительство уступає, а робочий нарід здобуває те, о що боров ся т. є. загальне і рівне виборче право.

Коли конгрес соціалістичний затвердив ухвалу страйкового комітету, всі робітники знова повернули по такій перемозі та великим здобутку до праці.

Се є вже для нас другий примір загального страйку в протяг сих двох літ, де робітничі віднесли так велику і славну перемогу: страйк в Англії і страйк в Бельгії.

Тому і наші робітники повинні мати завжди в пам'яті, що не „силою“ та „бомбами“ здобувати ім красну долю як се проповідують анархісти та всякі ім подібні істи, — а культурною, спокійною але пляною борбою, загальним страйком.

Капіталістичний катехизм для робітників.

Як ся називаєш? Моє ім'я робітник, — зродила мене неволя і біда. Моя матір називаєсь біда і нота. Яку релігію визнаєш? Приписану капіталізмом. Які обовязки вкладає на тебе релігія? Головно два: підданство і працю. Релігія каже мені виречи ся права до всякої земської власности, що нахсдить ся так в середині землі, як і на поверхні, а навіть права до користаня лучами сонця і віддиханя свіжим воздухом. Дальше каже мені зречи ся права до овочів моєї праці, а працювати від дитинства до смерти на других. Капіталістична релігія каже мені також виречи ся світла і науки, забороняє мені їсти добрі і смачні пограви та пити натуральні напої, а каже жити тільки хлісом, бараболою, селедцями, фасолею, конячим мясом і смердячими ковбасами, та заливати се горькою, ходити в підранім убраню та дівачих, зимних черевиках.

Які обовязки принесе релігія взглядом його родини? Наказує йому привичуювати своїх дітей вже відчасних літ працювати на капіталістів, йти до спяна без вечери та жита в бідноті. Як капіталіст винагороджує порядного робітника? Позваляє аби його жінка і діти також працювали кожного дня в фабриках; позваляє дивитись через шибир як пани бавлять ся; шити для їх красні убрания, будувати палати, автомобілі та різні другі видві річі.

А як капіталіст крає робітника? Відбирає йому працю. Коли на него впаде така екскомунікація, він не має

що їсти ані де спати, та завжди мусить обавляти ся поліції.

Де робітник молить ся? Всюди: в поли, в фабриці, на морю і під землею. Релігія вимагає від робітника, щоб він слухав тільки фабричної свиставки, любив свого боса як ангела хоронителя, аби ніколи не обурював ся на малу платню, та щоби через пальці глядіть, коли капіталіст „жартує“ з його доньками чи жінкою, бо все те походить від бога.

А яка-ж надгорода жеє властво робітника? По смерти робітника, капіталіст позваляє йому лежати в гробі тільки він захоче...

Як можна принести добро для всіх?

Як можна би для кожного знайти місце при столі життя, щоби один не грив твердого хліба, а другий його сусід заїдав печені тай паштети? Як-би можна осягнути рівність бодай що до умов життя і як би кождому спорядити місце під мильми проміннями сонця? Аж тут приходить соціал-демократія з угрунтованими і можливими жаданями: ліпше урегульована робітничої платні, більше часу сучаснику, здорові і просторі помешкання, добре обезпеченє перед слабostíю і в случаях каліцтва, достаточні пенсії для старих людей; дитину до школи замість до фабрики або в поле; для працюючої молодіжкы факорні школи; отворенє всіх научних інституцій, середних і найвищих, для незможних, як потрібно, то із безплатним харчем для ученика. На разі є виспа осьвіта у виключнім посліаню дитви богатирів; з науки зробили купецку марфу, яку можна купити за гроші. Тому може її купити лише той, що їх має, так що більша часть людей живє в темноті і чераз те стоїть безпомічна супроти свого багатого ближнього. Соціал-демократія була до тепер багатом на доробі посту і вої, що до робітничої класи належать, або із сею класою співчувають, мусять уважати соціал-демократію за мале але відважне військо, яке стоїть в борбі о здобуття добрих прав і увільненє від теперішнього гнету капіталу.

Соціал-демократія а церква.

Чому — питають ся не раз — не присяє церква до соціал-демократії, коли єї стремління такі гарні і пожиточні? А я відповім на се будьте терпеливі. Прийде час. То тут то там показують ся знаки. Але час прийде певно тоді, коли соціал-демократія дібає ся до політичної могутости в значнійших краях Європи. Уже тепер на верстах церква гуді. Після нашого католицкого віросповіданя стоїть церква понад людською суєнільністю, але все-ж таки бере церква гроші, які дає світське правительство священикам як платню — а передовсім багатирі як жертви і запісє. Коли-би ся переносна відпала, то церква стояла-би по стороні соціалізму. Може не в одного священика ілекають ся соціалістичні думки, лише він їх не обявить.

Отже соціал-демократія хоче

в теперішности поправити положенє робітника а в послідній мірі законною дорогою до того діяти, щоби перенести продукційні средства, т. в. фабрики, варстатні і землю в спільне посіданє всіх робочах, в посіданє їх суєспільности. Робітник стає відтак суєспільствителем, щоби виробити індустриї і рільництва обертає ся на потребу всіх, але не через надмірну працю одних а неробство других, так як то дїє ся в теперішнім ладі.

Клясова борба.

Коли говорять ся о тім, щоби укоротити в корнь народу клясові надужитя посідаючої клясы, то стає она против сего до борби. Она стоїть тоді на тоці клясової борби. Але й робітничтво стоїть ва тій самій тоці, коли жадає більше соняшного тепла для себе тай для своїх, дітви тоді підіймає оно клясову борбу, до якої його сила буржуазія. Деякі, котрим о се ходить, говорять що нема клясової борби і називають економічну борбу, борбою інтересів. Але ніхто не може заперечити, що дві різні клясы, посідаюча і неподлаюча кляса стають против себе, бо они мають противні інтереси; дві клясы, що стають до борби против себе, заступаючи кожда свої інтереси.

Ранок сьміяв ся.

Ранок сьміяв ся... Сьміяв ся зелений луг, весь залитий гарячим сонцем. Сьміяли ся діти, граючи ся в лапанки і було тихо та спокійно і так віддихало ся легко...
Лпше в далечні темне і понуре стояло місто. Як страшна буря, висів над ним дим з тисяч коминів здавало ся, що то — вся кров, всі стоня і прокляти на тяжке жите зависли над ним.
Але тут... тут воє сьміяло ся.
Не було видно зеленого луку. Його покриває товпа. Вопа шуміла і хвилювала, як грізне море і дивляла ся на те, що зробили за ніч люди.
Посеред поля стояло високе підвисшенє з вома товпами і поперечкою. Ціле черне і понуре здавало ся воно страшним і чужим під золотим сяєвом сонця і було

арозумілим, чому його ставили нічо.

Над'їхала скоро карита. На підвисшенє сьміло виступив чоловік. Палкони і претгарними очима обвів він товпу, глянув на чисте, ясне небо, на сонце, на понуре черне місто в далечі...
Було так тихо, що можна було чути зумзанє чмела над товпою.
— Товариші! — крикнув чоловік з підвисшеня. — Пам'ятайте, що нема жита без свободи!...
Загудів бубон уривисто, глухо. Щось якби біле мелькнуло в возі і захитало ся раз, відтак ще раз...
Хтось крикнув а товпу. Когось вхопили. А опісля кат високо підніс тіло і кинув в чорну скринку і було чути, як голова ударила ся о край домовини...
Розібрали підвисшенє, товпа розійшла ся і знов над лугом лиш сьміяв ся веселій ранок.

На другий день знов діти бавили ся в лапанки на лузі.
Помало дріжучою холою зближляла ся до них старушка, якби когось шукаючи.
— Діти! — спитала вона. — Вчєрні тутки стратили чоловіка... моного сина, скжигіть де?..
І діти весело привели її до того місця, де вчєра стояло підвисшенє, а сьогодні ливило ся лише небогато зритої землі.
Довго стояла на тім місці старушка. Довго плакала вона, цілючи суху, порохом покриту землю. А потім пішла вона туди, де страшною хмарою чорніло велике місто.
І діти не могли вже більше бавити ся. Наякано сиюгядали вони одно на друге, на веселій зеленой лузі, на гаряче сонце, зовсім якби чогось шукаючи.
Але там все було по давньому, повне краси і жита. А також сьміяв ся веселій ранок...
„Доб. Новина“ з російської мови переклад Іван М. Сльняк.

Лист з старого краю.

(Відомія арештованє за крадіж в „Селянській Касі“, неопітчена „сільветка“ Василька і других українських послів, малярсько-батьківська „народна організація“ на Буковині).

Справа з крадіжками а зети.
І так:
„Україна“ орган симпатиків Стоцького так пише про Василька: „Василько поза плеєчима управи Селянської Каси, через дра Когуту дістав в уязвєнєних „фактора“ Селянської Каси Жюда А йзенкрафта вже випущено зі слідчої вязниці. Другого українського зодія патріота Огородніка, мають теж випустити тими днями за кавцяку 25.000 крон. Огородник обурив ся на суд за арештованє і застрайкував та почав голодувати.
Власти настрашили ся, а коли ще коло справи дохочили добре патріоти, то рішено Огородніка випустити.
В слідчій вязниці лишить ся тільки один др. Когут. Той що правда найбільше завинив, але і за тим патріоти теж постоють. тим більше що у Когуту а забрано при ревізії багато лєстів, компромітуючих дуже одного з буковинських Месєїв. Досі проті листи нічого не чувають, але ходять чутки, що поліція заховала їх так, що вони світлі вже не побачать. Що могло містити ся в тих листах не трудно здогадатись. Богато скритих і закулісових свиньєств та крадіжей могло біти листи пояснити.
А се і прокураторови і нашим політикам неприємно.
Як виглядають наші політики українські патріоти, се слідно з кількох дуже „неполітичних“ сльветок послів, які змалювали самі посольські га-

дужити Василька при освітніх виборах. Чому се дїєсь? Справа ясна. Наші крайнєські патріоти на Буковині і їх зодієська копія, се рідні брати малярських батарей. Польсьляхта часніша о ціле бо від зодієв українсь Буковини. Хйба одні малярські батарей можуть рив ся з Васильком і його панією.
Малярська „конституція“ Тіши або вая, а проєкт органу „народної“ партії Буковини і брати-близняки Як раз тепер появил відова і проєкт органу партії Василька, або я Буковині називаєсь „бу банлітв“ Васильких.
Опирьась вона ось на раду партії, до яких жать без вибору а уряду: сьвінєцький управитель лі, начальник мади, голова а решта вибирає ся місцевих рад, а ради ві до яких валсаж вибору, диреквисшої руської школи вітовий і сьне руських народних шід. До крайвої ради на без вибору, країнєськтор пршкіл, один з профрив університету, радник православніснєторії і черновецькі організація є безна, всенародна“.

Сей проєкт органіане тільки чудовищкниии з якої небудьзаді, чи політичноїаде демократизму. Скраїнських буковипослів який подає проєкт організація, або політичні аналіякі осьмінують себе вірні наймити. Вкляють собі в білі з людей.
Так втягати шкко економічні інституту ради громадські, зочеремонно на усуду зодієської політикрити так партію ч „політичних банди хйба Василько, бо шляхта так не робит може малярські бат Український соціальний пролетаріат, ські мужики та ро на кпини зодієв тів з пачки Васи. провокація патріодикальної банди, вї тільки одноступни манєм своїй рсправді демократитї та червоного соного прапора.
Чернівці, 10. 4. 19

ДО ЧЛЕНІВ і ВІ Ф.У.С.Д. в Ка
В числах „Робочда“ Екзекутивний Ф. У. С. Д. оповічок під розвагу членству У. С. Д. голосувати над хочуть занести нота більшу карніо